

CHECKLIST FOR THE IMPLEMENTATION OF THE RECOMMENDATIONS ON THE PREVENTION OF AGRESSION IN CHILDREN OF PRIMARY SCHOOL

Vesela Ivanova Bozhkova

SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad, Bulgaria vesela_bojkova@abv.bg

Abstract: Explaining the specifics of aggressive behavior in children from primary school age through a specific description of the aggressive outbursts of students; frequency of deviations in relationships with others; contextual prerequisites for behavioral deficits; pedagogical observation. Introducing preventative educational approaches through regulations to prevent aggressive stereotypes in adolescents; motivation to participate in preventive activities; exchange of experience; technological modification of the educational environment. Assertive approaches by developing working themes on problematic behavioral situations; volunteering, empathy; adequate reading of communication signals. Preventive counseling and support based on peer-to-peer interactions between teachers, children and parents. In a preventive aspect, the implementation of a coherent preventive process based on the exchange of preventive information on behavioral deficits and child problems. Emphasis on the additional qualification of teachers, parents and other authorities concerned with the primary prevention of aggression in children of primary school age. Program update in school, which is practically implemented on the basis of covering the following indicators - new approaches; survey polls; motivating the activity; a real set of precautionary indicators. Preventive is the interaction between family and school by examining the following parameters - encouraging strategies for emotional regulation of behavioral biases that aggravate children. Recruitment of new preventive forms and approaches to prevent aggression in children, through support from institutions dealing with the problem of aggression. Particular mention by teachers of effective primary prevention practices by specifying timely, permanent and targeted approaches to primary prevention of aggression. Part of the teachers emphasize the promotion of perseverance, purposefulness, responsiveness in interacting with children, and the need to encourage them to seek support, understanding that not only will they be sanctioned, but also supported to overcome aggression problems. A large percentage of educators point out a set of impressive empty interactive games to be carried out in class by the class teacher at school as a precautionary measure to respect the emotions of the other and to properly rely on behavioral messages in communicative processes.

Keywords: prevention of aggression in primary school age children on the basis of working effective techniques of teachers' practice; preventive measures for primary prevention; the correct reading of behavioral messages in communicative processes.

ЧЕКЛИСТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТНОСНО ПРЕВЕНЦИЯТА НА АГРЕСИЯТА ПРИ ДЕЦАТА ОТ НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Весела Иванова Божкова

Югозападен университет "Неофит Рилски", гр. Благоевград, vesela_bojkova@abv.bg

Резюме: Разясняване спецификата на агресивното поведение при децата от начална училищна възраст, чрез конкретно описание на агресивните изблици на учениците; честота на отклоненията във взаимоотношенията с околните; контекстуални предпоставки за поведенчески дефицити; педагогическо наблюдение. Внедряване на превантивни образователни подходи, чрез правилници за предпазване от агресивни стереотипи при подрастващите; мотивация за участие в предпазвателни дейности; обмяна на опит; технологична модификация на образователната среда. Асертивни подходи, чрез разработване на работни теми относно проблематични поведенчески ситуации; доброволчество;емпатия; адекватно разчитане на комуникативни сигнали. Превантивно консултиране и подкрепа на базата на партньорски интеракции между учители, деца и родители. В превантивен аспект осъществяване на последователен предпазвателен процес на базата на обмен на превантивна информация, относно поведенческите дефицити и проблемите на децата. Акцент върху допълнителната квалификация на учителите, родителите и другите авторитети имащи отношение към първичната превенция на агресията при децата от начална училищна възраст. Обновление на програмите в училище, което практически се осъществява на базата на покриването на следните показатели - нови

подходи; проучващи анкети; мотиторинг на дейността; реален набор от предохранителни индикатори. В превантивно отношение се отчита взаимодействието между семейството и училището, като се проучват следните параметри - насърчаващи стратегии за емоционална регулация на поведенчески отклонения подтикващи към агресията на децата. Набиране на нови превантивни форми и подходи за превенция на агресията при децата, чрез подпомагане от страна на институциите имащи отношение върху проблема с агресията. Конкретно посочване от страна на учителите на ефективните практики за първична превенция, чрез конкретизирането на навременни, постоянни и целенасочени подходи по отношение първична превенция на агресията. Част от учителите акцентират върху насърчаване на постоянство, целенасоченост, отзивчивост при интеракциите с децата и необходимостта от стимулирането им да търсят подкрепа, разбирайки, че не само ще бъдат санкционирани, а и подкрепени да преодолеят проблемите с агресията. Голям процент от педагозите посочват набор от подхвърлящи емпатинни интерактивни игри, които да се осъществяват в час на класния ръководител в училище, като превантивна мярка за уважаване емоциите на другия и правилното разчитане на поведенчески послания в комуникативните процеси.

Ключови думи: превенция на агресията при децата от начална училищна възраст на базата на работещи ефективни техники от практиката на учителите; предохранителни мерки за първична превенция; правилното разчитане на поведенчески послания в комуникативните процеси.

УВОД

Анализ на чеклистове за изпълнение на препоръките относно превенцията на агресията при децата от начална училищна възраст за учители (гр. Кюстендил, Шесто основно училище „Паисий Хилендарски“).

<i>Критерий</i>	<i>Чеклист за изпълнение на препоръките относно превенцията на агресията при децата от начална училищна възраст за учители (към проектния метод, гр. Кюстендил)</i>		
	Показатели	вход	изход
	1. разясняване спецификата на агресивното поведение	1.1. конкретно описание на агресивните изблици 1.2. честота на отклоненията във взаимоотношенията с околните 1.3. контекстуални предпоставки за поведенчески дефицити 1.4. педагогическо наблюдение	25% 50% 15% 10%
2. внедряване на превантивни образователни подходи	2.1. правилници за предохраняване от агресивни стереотипи 2.2. мотивация за участие в предохранителни дейности 2.3. обмяна на опит 2.4. технологична модификация на образователната среда	5% 55% 20% 20%	5% 25% 50% 20%
3. асертивни подходи	3.1. разработване на работни теми относно проблематични поведенчески ситуации 3.2. доброволчество 3.3. емпатия 3.4. адекватно разчитане на комуникативни сигнали	30% 5% 15% 50%	10% 5% 60% 25%
4. превантивно консултиране и подкрепа	4.1. партньорски интеракции 4.2. осъществяване на последователен превантивен процес 4.3. обмен на информация 4.4. допълнителна квалификация	35% 15% 5% 45%	15% 35% 5% 45%

5. обновление на програми в училище	5.1. нови подходи 4.2. проучващи анкети 5.3. мотиторинг на дейността 5.4. реален набор от предохранителни индикатори	70% 5% 5% 20%	71% 13% 6% 10%
6. взаимодействие между семейството и училището	6.1. насърчаващи стратегии за емоционална регулация на поведенчески дефицити 6.2. превантивни форми и подходи 6.3. подпомагане от страна на институциите имащи отношение върху проблема с агресията 6.4. навременни, постоянни и целенасочени подходи по отношение първична превенция на агресията	12% 23% 25% 40%	17% 20% 27% 36%

ОСНОВНА ЧАСТ

Анализ на чеклистите за изпълнение на препоръките относно превенцията на агресия при децата от начална училищна възраст (гр. Кюстендил, на входно ниво)

Препоръка едно (по първи критерии)

Разясняване спецификата на агресивното поведение и на предпоставките и рисковите фактори, предопределящи го: 25% от изследваните учители посочват, че това ще се осъществи по пътя на ясно и конкретно описание на агресивното поведение, както и неговото влияние върху агресора и жертвата на агресивните изблици; 50% посочват осъществяването на препоръка едно най-точно чрез наблюдение и отбелязване честотата на агресивното поведение; 15% посочват реализирането на препоръката чрез отчитане контекстта на агресивното поведение, затвърждаващ агресивното поведение, като стереотип; 10% от изследваните учители посочват за необходимо отчитането на поведенчески дефицити при агресивната личност, както и поведението на лицата засегнати от агресията, роделите, учителите и начина по който тяхното поведение се отразява на агресора.

Препоръка две (по втори критерии)

Модификация на образователната среда относно внедряването на превантивни практики в училище: едва 5% от изследваните учители посочват реализирането на тази препоръка, чрез утвърждаване на нови училищни правилници за предохраняване от агресивно детско поведение, регламентирани на базата на проучване на реалните проблематични единици дефиниращи агресията в контекстта на ежедневно поведение на децата; докато в разрез с първата точка 55% от педагозите апелират за използване на нови технологични средства, спомагащи за превенцията в училище; 20% настояват за модификация на учебната среда относно мотивирането на учениците за участие в различни дейности, пренасочващи агресивната им енергия; 20% аналитично отговарят, че препоръка две ще се реализира най-сполучливо, чрез утвърждаване на провеждането на конференции за обмяна на опит при превенцията на агресията, чиито основни членове да бъдат – училището, университетите имащи отношение по темата, училищни комисии, детска педагогическа стая и други авторитетни институции.

Препоръка три (по трети критерии)

Развитие на нови умения у учениците, чрез увеличаване честотата на проявление на подхудящото поведение, по предварително регламентирани асертивни тренинг игри за превенция на агресията и подържане на позитивна атмосфера в класната стая: 30% от запитаните педагози акцентират върху одентифицирането на работни теми свързани с проблематични ситуации в които ученикът се нуждае от подобни предохранителни указания за подхудящо поведение блукиращо агресивни изблици; едва 5% посочват реализирането на тази препоръка на базата на допускане на използването на бихевиористични подходи за превенция пречупени през реалните изисквания на средата в която се случва агресията, чрез управление на последиците, така че стимулацията се използва в случаите на подхудящо поведение и се ограничава при агресивно поведение; 15% посочват превантивно научаване на проактивни умения чрез използване на примери и обратна връзка за най-ефективен начин при реализацията на препоръка пет, а 50% от педагозите посочват набор от подхудящи емпатиини интерактивни игри, които да се осъществяват в час на класния раководител в училище, като превантивна мярка за уважаване емоциите на другия и правилното разчитане на поведенчески послания.

ПРЕПОРЪКА ЧЕТИРИ (ПО ЧЕТВЪРТИ КРИТЕРИИ)

Набор от интеракции със семействата на учениците и учители колеги за реализиране на превантивно консултиране и подкрепа: 35% от запитаните учители реализирането на тази препоръка, чрез съвместна консултативна обмяна на опит между учители и родители; 15% посочват за необходимо използването на подходът – родителят в класната стая с цел изграждане на партньорски взаимоотношения в процеса на превенция на агресивното детско поведение; едва 5% апелират за допитване до квалифицирани консултанти по проблема с агресивното поведение при децата от начална училищна възраст и 45% апелират за акцентирание върху обратната връзка с децата проявяващи агресия.

Препоръка пет (по пети критерии)

Обновяване на общоучилищните програми, свързани с предохраняването от агресивно поведение: 70% от изследваните учители апелират за акцентирание върху въпросите свързани с агресията и търсене, съвместно на практически дейности, които да покажат реален набор от стратегии за преодоляването на агресията; 5% проследяване на изпълнението на програмите, чрез организирани срещи на които да се изнасят резултатите; 5% пускане на допитващи анкети до съответните авторитети за разбиране на тяхното мнение по въпроса за обновяването на програмите и по-точно, как според тях трябва да бъдат променени; 20% систематизиране на мненията в ползана правилното формиране и развитие на детската личност.

Препоръка шест (по шести критерии)

Изпълнение на следните съвместни превантивни задачи между семейството и училището: 12% от педагозите посочват за необходим вариант за реализирането на тази препоръка подпомагане в осигуряването на подхудящите стимули; подпомагане в процеса на търсене на информация; подпомагане в процеса на анализиране на проблематичната ситуация; подпомагане при търсене на превантивни алтернативни стратегии за предохраняване от агресия; 23% от учителите акцентират върху насърчаване на постоянство, целенасоченост, отзивчивост при интеракциите с децата и необходимостта от стимулирането им да търсят подкрепа, разбирайки, че не само ще бъдат санкционирани, а и подкрепени да преодолеят проблемите с агресията; 25% взаимодействие с институциите имащи отношение по въпроса с агресията; 40% набор от стратегии за емоционална регулация на поведението при децата с агресивно поведение.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Общи изводи върху чеклистите на входно ниво

За всеки критерии се дават максимален брой точки четири, тъй като всеки критерии има по четири показателя, резултатите се анализират, като се акцентира върху показателят дал най-висок процент към критерии. Според 50% от изследваните учители за най-ползотворното протичане на първичната превенция на агресията е необходимо разясняването на спецификата на агресивното поведение да се реализира чрез анализиране на честота на отклоненията във взаимоотношенията с околните. Според 55% от изследваните учители внедряването на превантивни образователни подходи, може да се реализира, чрез мотивация за участие в предохранителни дейности на всички страни имащи отношение към превенцията на агресията. В превантивен аспект наборът от асертивни подходи трябва да бъде на базата трнинги за адекватно разчитане на комуникативни сигнали (50% от учителите са на това мнение). По отношение на превантивното

консултиране и подкрепа е необходима допълнителна квалификация т.е. 45% от учителите са на това мнение. В превантивно отношение обновлението на програмите за работа с агресивни деца в училище, се нуждае от нови подходи, именно 70% от учителите апелират в тази насока. За превантивното изпълнение на препоръка шест по шести критерии 40% от учителите акцентират върху ползотворното взаимодействие между семейството и училището, чрез навременни, постоянни и целенасочени подходи по отношение първична превенция на агресията.

Критерий на входно ниво	Показатели по критерии	ниско		Средно		Високо	
		%	точки	%	точки	%	точки
1. разясняване спецификата на агресивното поведение	1.1.	25%	1				
	1.2.			50%	2		
	1.3.	15%	0,6				
	1.4.	10%	0,4				
2. внедряване на превантивни образователни подходи	2.1.	5%	0,2				
	2.2.			55%	2,2		
	2.3.	20%	0,8				
	2.4.	20%	0,8				
3. асертивни подходи	3.1.	30%	1,2				
	3.2.	5%	0,2				
	3.3.	15%	0,6				
	3.4.			50%	2		
4. превантивно консултиране и подкрепа	4.1.			35%	1,4		
	4.2.	15%	0,6				
	4.3.	5%	0,2				
	4.4.			45%	1,8		
5. обновление на програми в училище	5.1.					70%	2,8
	5.2.	5%	0,2				
	5.3.	5%	0,2				
	5.4.	20%	0,8				
6. взаимодействие между семейството и училището	6.1.	12%	0,48				
	6.2.	23%	0,92				
	6.3.	25%	1				
	6.4.			40%	1,6		

Забележка

1. Формула за преминаване от точки в % (проценти): $\alpha = \beta \cdot \frac{100}{4}$
2. $\alpha = \%$ (проценти); $\beta =$ точки
3. Формула за преминаване от % (проценти) в точки

$$\beta = \frac{\alpha}{100} \cdot 4$$
4. Максимален брой точки на критерий – 4 т.
5. Максимален % (процент) на критерий 100%

Максимален брой точки 4	ниско	средно	високо
%	0% - 33%	33,1% - 67%	67,1% - 100%
точки	0т. – 1,33т	1,34т – 2,67т	2,68т – 4т

Анализ на чеклистозете за изпълнение на препоръките относно превенцията на агресия при децата от начална училищна възраст (гр. Кюстендил, на изходно ниво)

Препоръка едно (първи критерии) **Препоръка две** (втори критерии) **Препоръка три** (трети критерии)
 На показател 1.1. – 0,4 точки На показател 2.1. – 0,2 т. На показател 3.1. – 0,4 точки
 1.2. - 0,2 точки 2.2. – 1т. 3.2. – 0,2 точки
 1.3. – 0,8 точки 2.3. – 2т. 3.3. – 2,4 точки
 1.4. – 2,6 точки 2.4. – 0,8т. 3.4. – 1 точка

Препоръка четири (4-ти критерии) **Препоръка пет** (5-ти критерии) **Препоръка шест** (6-ти критерии)
 На показател: 4.1. – 0,6 точки На показател: 5.1. – 2,84 т. На показател: 6.1. – 0,68 точки
 4.2. – 1,4 точки 5.2. - 0,52 т. 6.2. – 0,8 точки
 4.3. - 0,4 точки 5.3. – 0,24 т. 6.3. – 1,08 точки
 4.4. - 1,8 точки 5.4.- 0,4 т. 6.4. – 1,44 точки

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Пройнава, Меглена. Програма за превенция на асоциално детско поведение. В: Обществено възпитание кн.3, с. 55-57., 2005
 [2] Красиминова, Ива. Специална училищна превенция. В: Обществено възпитание кн. 3, 33-40., 2000
 [3] Нелсън Джейн Умения необходими за ефективно разрешаване на проблеми. Издателство: „Инфо Дар“ ЕООД, София, 2001
 [4] Камелия, Галчева. Педагогическо взаимодействие дете – околна среда. Издателство: „Сема“, Пловдив., 2001